

Routekaart Duurzaamheid

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

<p>Stichting Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten Jodenbreestraat 3 1011 NG Amsterdam Postbus 15079 1001 MB Amsterdam</p> <p>KvK: 41210838</p> <p>Contactpersoon AHK: Mevr. M. Kloosterman 020 527 7709 mirjam.kloosterman@ahk.nl</p>	<p>Sector: Hogescholen Looptijd van het plan 2020-2050 Geen deelname aan CO₂ emissiehandel</p> <p>Bevoegd gezag: Dienst Milieu en Bouwtoezicht Afdeling Milieuadvies Postbus 922 1000 AX Amsterdam Contactpersoon: Dhr. Patrick Teunissen</p>	<p>Plaats: Amsterdam Datum: 21 sep. 2022 Voor akkoord:</p> <p>Naam: Dhr. Drs. L. Verveld Functie: Voorzitter CvB</p> <p>ROUTEKAART Status: Definitief</p>
---	--	---

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Aanleiding	3
Ambitie huisvesting	4
Ambitie duurzaamheid en circulariteit	5
2. Huisvesting	6
Lange Termijn Energie Opslag	7
Warmtegebruik van warmtenet	7
Verbruiken 2019 en CO2-emissie	7
Energie-opwekking	7
Energielabels per eigendomspand	7
Energiebeheer- en registratiesysteem (EBS)	8
Energie Zorg Systeem	8
3. Duurzaamheid en circulariteit	9
Afval	9
Voedselconsumptie	15
Water	15
Energie	16
Elektrische apparatuur	17
Meubilair	18
Bouwmaterialen	18
Beplanting en biodiversiteit	18
Gezond klimaat	19
4. Governance	21
Regiegroep Duurzaamheid	21
Programmateam Duurzaamheid	21
Duurzaamheidsplatform AHK	22
Academieplatform Duurzaamheid	22
Jaarlijkse Conferentie Duurzaamheid	22
5. Kritieke Prestatie Indicatoren	24
6. Literatuurlijst en bronnen	25

1. Inleiding

De Stichting Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) is een door de overheid bekostigde instelling voor hoger beroepsonderwijs (hbo) en biedt opleidingen op zowel bachelor- als masterniveau.

De AHK biedt op de gebieden muziek, dans, theater, film, beeldende kunst, bouwkunst en cultureel erfgoed een breed scala aan (artistieke, onderwijskundige, intellectuele en materiële infrastructuur) opleidingen aan met tal van specialistische studierichtingen op bachelor- en masterniveau, associate degrees. Daarnaast wordt praktijkgericht onderzoek uitgevoerd. Zij neemt nationaal en internationaal binnen het hoger onderwijs, de kunsten en het culturele leven een prominente plaats in. De AHK bestaat uit de volgende 6 academies:

- Breitner Academie (BA);
- Academie van Bouwkunst (AVB);
- Conservatorium van Amsterdam (CVA);
- Nederlandse Filmacademie (NFA);
- Reinwardt Academie (RWA);
- Academie voor Theater en Dans (ATD).

Deze academies bevinden zich op bijzondere locaties voornamelijk in het centrum van Amsterdam. Momenteel biedt de AHK hoger onderwijs aan ongeveer 3000 studenten en cursisten. Het aantal medewerkers met een vast dienstverband is circa 900. Daarnaast is er een aantal van tussen de 1000 en 1500 gastdocenten (zzp'ers) op inhuurbasis verbonden aan de AHK.

Voor meest recente informatie wordt verwezen naar de website: www.ahk.nl

De AHK wil dat onderwijs en onderzoek maximaal kunnen profiteren van de kwalitatief goede, doelmatige, duurzame en aantrekkelijke gebouwen. De AHK blijft zich altijd ontwikkelen, dat kan bij uitstek met flexibele duurzame faciliteiten die meegroeien en aanpasbaar zijn al naar gelang de behoefte. De huisvesting moet in eerste instantie de primaire processen van de hogeschool ondersteunen.

Aanleiding

In het klimaatakkoord van Parijs uit 2015 is als doel gesteld dat de opwarming van de aarde wordt beperkt tot minder dan twee graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. De deelnemende landen verplichten zich tot het nemen van maatregelen om hun broeikasgasuitstoot zoveel als mogelijk te beperken en investeringen te doen die bijdragen aan het bereiken van een klimaatneutrale samenleving.

In juni 2018 hebben een zevental politieke partijen (VVD, CDA, D66, CU, Groen Links, PvdA en SP) een klimaatwet gepresenteerd. Hieruit is het Klimaatakkoord voortgevloeid.

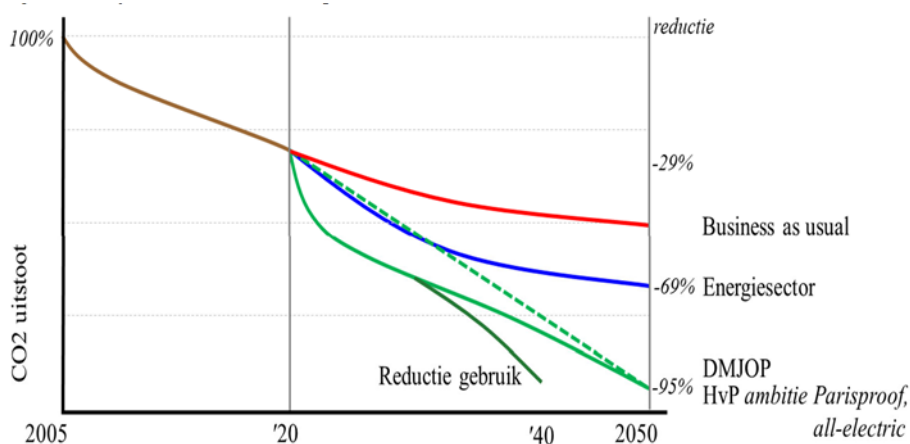
De doelstelling uit het Klimaatakkoord is een reductie van 49% in 2030 en 95% in 2050 ten opzichte van 1990 te realiseren. Het akkoord treedt in 2020 in werking. De sector hogescholen heeft aangegeven dat zij aansluit bij deze doelstellingen. De hbo-sector houdt in haar ambitie, conform het Ontwerp Klimaatakkoord, vast aan de term CO²-reductie, waarbij de sector zowel gebouw- als gebruiksgebonden energieverbruik zal meenemen. De insteek van de sectorale routekaart vastgoed hbo is op dit moment alleen gericht op het energieverbruik in de gebouwde omgeving.

De klimaatdoelstelling heeft echter ook betrekking op andere aspecten zoals vervoer, kantoorinrichting, catering en afval. Deze aspecten zijn niet opgenomen in deze sectorale routekaart, maar dragen zeker bij aan de (overall) doelstelling van 95% CO²-reductie. In deze routekaart worden deze onderwerpen wel behandeld. Op deze aspecten worden door de AHK nu al diverse maatregelen getroffen en de verwachting is dat deze integrale benadering in de toekomst nog meer gaat plaatsvinden.

Ambitie huisvesting

Het uitgangspunt is dat de ambitie in eerste instantie geldt voor vastgoed in eigendom, omdat daar de AHK daar de meeste grip op heeft. De AHK neemt derhalve in de uitgangspunten van haar routekaart de 6 hoofdgebouwen mee. Voor monumenten zijn door het Rijk andere eisen opgesteld. Deze gebouwen (Waterlooplein en Hortusplantsoen) worden echter ook meegenomen in de routekaart.

De afdeling Huisvesting en beheer (H&b) heeft de eigen planinvulling in detail uitgewerkt in een Verduurzaming Vastgoed met als hoofddoelstelling: Paris Proof, All-electric in 2035. Dit plan beschrijft welke stappen we zetten naar de verduurzaming van de totale huisvesting van de AHK. Het belangrijkste is dat we afstappen van aardgas en dat we een maximumenergieverbruik hebben van 70 kWh per m² Gebruiksoppervlakte (GO) per jaar. Hierbij werken we volgens de trias energetica methode: Eerst de energievraag verminderen, dan zo efficiënt mogelijk met onze bronnen omgaan en ten slotte duurzaam opwekken.

Figuur 1. Scenariolijnen CO2 uitstoot. De bruine lijn is de huidige situatie vanaf 2005 tot nu (meetdata 2018). Op basis van verschillende externe ontwikkelingen zal de CO2 uitstoot langzaam verminderen (rode en blauwe lijn). Uitgangspunt in de routekaart vormt de ambitie Paris Proof in 2050 (groene stippellijn). Door direct in 2022-2023 quickwins uit te voeren kunnen we versnellen (groene lijn). Op dezelfde manier is met het DMJOP ook bij te sturen.

De komende jaren zal op natuurlijke momenten, de momenten dat er een renovatie of groot onderhoud gepland staat, verduurzaming plaatsvinden. Daarnaast is er in het plan ruimte voor de AHK om de beste keuzes te maken, rekening houdend met voortschrijdende techniek. Daar waar mogelijk zet de AHK een versnelling in zodat op een effectieve manier de verduurzaming plaatsvindt en de impact merkbaar wordt. Omdat het plan voor verduurzaming over een grote periode wordt uitgevoerd, zijn de financiële consequenties te overzien.

De regels om het energiegebruik om te rekenen naar CO² uitstoot worden in de toekomst gunstiger doordat de samenstelling van de energie, in gas en elektriciteit, verandert. Als we alleen bestaande momenten en budgetten inzetten voor de verduurzaming ('Business as usual', rode lijn) blijft de CO² uitstoot dus dalen. Doordat de energiesector zelf ook verbeteringen inzet komen we uiteindelijk op een reductie van 95% in 2050. Wanneer we onze eigen verantwoordelijkheid nemen en de academies hun deel uitvoeren naast de inspanningen van H&b is de ambitie Paris Proof (70 kWh per m² GO per jaar) in 2035 haalbaar.

Om te versnellen of bij te sturen gebruiken we het DMJOP (Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan). Dit stelt ons in staat om adaptief te zijn in de verduurzaming van de gehele vastgoedportefeuille met meer zekerheid voor het behalen van de doelstellingen. Het Plan Verduurzaming Vastgoed AHK is onderdeel van de routekaart Duurzaamheid AHK.

Ambitie duurzaamheid en circulariteit

We werken aan verduurzaming van onze gebouwen en streven daarbij naar zo weinig mogelijk impact op het milieu. De ambitie is een CO²neutrale en circulaire AHK in 2035. Dit betekent dat in ieder relevant investeringsvoorstel meegenomen moet worden hoe het de duurzaamheid van de AHK bevordert.

De scope van het klimaatakkoord is echter groter dan het vastgoed: de ambitie 'Nederland klimaatneutraal in 2050' gaat ook over mobiliteit (vlieg reizen), voedsel, afval, gehele inkoop, etc. Deze onderwerpen worden uitgebreid in deze routekaart beschreven. Elke academie en dienst binnen de AHK pakt hierin haar eigen verantwoordelijkheid.

Om invulling te geven aan de ambitie van 95% CO² reductie in 2050 stelt de AHK een eigen routekaart op waarin wordt aangegeven welke stappen in de periode 2021-2050 op zowel de korte als de lange termijn genomen kunnen worden om de doelstelling te halen. Uiteraard zullen de stappen op de korte termijn concreter worden ingevuld dan die op de lange termijn. Om de transitie kostenefficiënt te laten verlopen, is van groot belang dat duurzaamheidsinvesteringen aansluiten bij de natuurlijke momenten van onderhoud, renovatie en nieuwbouw. Bij inkoop van diensten en producten zullen de doelstellingen t.a.v. CO² reductie uitgewerkt worden in de programma's van eisen.

Duurzaamheid is een gedeelde verantwoordelijkheid en vereist een gezamenlijke aanpak van de betrokken directies, ondersteunende diensten, academies en het duurzaamheidsplatform. Het betrekken van de gebruiker/de academie krijgt aandacht vanuit hun rol in de energiebehoefte. Denk hierbij aan zuinigere gebruiksapparatuur, apparatuur met grote warmtelast als bron klimatiseren in plaats van de gehele ruimte, meer sturing in het klimaat op behoefte en noodzakelijkheid.

De routekaart is opgesteld in nauwe samenwerking met de belangrijkste stakeholders: H&b en academies.

Als onderlegger voor de afvalvisie van deze routekaart is inhoudelijk en qua vorm gebruik gemaakt van de van de grondstoffenvisie van de HvA en UvA. De vormgeving m.b.t. visie, doel en strategie is vanuit deze grondstoffenvisie doorgezet in de overige onderwerpen in de routekaart.

In de routekaart zijn de doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen zijn nodig om duidelijke projecten te formuleren. De routekaart is gebaseerd op het backcastingprincipe waarmee vanuit een visie van succes wordt teruggekeken naar de huidige realiteit en een vervolgstap of project wordt bepaald. Door het beantwoorden van drie vragen wordt vervolgens beoordeeld of de projecten de juiste bijdrage leveren aan de hoofddoelstelling:

1. Vormt dit project een stap in de goede richting voor onze visie?
2. Is deze stap flexibel om eventueel aanpassingen te kunnen doen wanneer nodig?
3. Is deze stap een goede investering (financieel, sociaal, maatschappelijk)?

Er zal een nulmeting worden gedaan om te kijken waar we momenteel staan om zo te kunnen bepalen of de beoogde doelstellingen ook daadwerkelijk worden behaald.

In het document is tevens een voorstel gedaan voor de governance en bewaken van de KPI's die in het kader van de Routekaart zijn opgesteld.

Aangezien de "stip op de horizon" (2050) nog ver in het verschiet ligt, en de geschiedenis ons leert dat voorspellingen soms weerbarstig kunnen zijn, dient de routekaart over de jaren heen te worden gezien als een dynamisch product.

2. Huisvesting

De afdeling H&b vervult de eigenaarsrol van het vastgoed en is verantwoordelijk voor het optimaal presteren van de gebouwen. De AHK heeft zes panden in beheer en dit is met recht een unieke vastgoedportefeuille in het centrum van Amsterdam. Een groot deel van het technisch onderhoud en beheer is de afgelopen jaren ondergebracht in prestatiecontracten. H&b voert de regie en coördinatie over deze contracten.

De afdeling zorgt op professionele en deskundige wijze voor de continuïteit en veiligheid van de bestaande huisvesting en de gebouw-gebonden installaties. Het team levert technische services en biedt diverse diensten aan, zoals het uitvoeren van functionele aanpassingen aan ruimtes. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de facilitaire teams van de betreffende academies, alsmede met de projectmanager bij nieuwbouw- en verbouwprojecten.

De academies zijn gehuisvest op navolgende locaties.

Naam academie AHK		Adres	BVO (m ²)	Bouwjaar	Monument
Academie van Bouwkunst		Waterlooplein 211-219	2.772	1654	Rijk
Reinwardt Academie		Hortusplantsoen 3	4.454	1898	Gemeentelijk
Conservatorium van Amsterdam		Oosterdoksade 151	16.102	2008	
Nederlandse Filmacademie		Markenplein 1	9.340	1999	
Academie voor Theater en Dans		Jodenbreestraat 3	17.904	1996	
Breitner Academie /DAS		Overhoeksplein 2	6.327	1936	
Totaal AHK			56.899		

Alle bovenstaande gebouwen zijn eigendom van de AHK. Bij het aanbrengen van wijzigingen aan gebouwen probeert de AHK zo energieneutraal mogelijk te (ver)bouwen of te renoveren. De hoofdfunctie voor de gebouwen is onderwijs en geen van de panden beschikt over een eigen parkeergelegenheid

Voor de gebouwen Jodenbreestraat, Markenplein, Oosterdoksade en Overhoeksplein zijn businesscases (Fastlane) gemaakt door Royal Haskoning DHV om te bepalen welke maatregelen genomen zullen worden in de toekomst. Deze zijn bijgesloten bij deze routekaart.

Voor de gebouwen Hortusplantsoen en Waterlooplein zullen in een later stadium aparte businesscases gemaakt worden daar dit monumentale panden zijn en deze aan andere richtlijnen dienen te voldoen.

In januari 2017 is er een thermografisch onderzoek uitgevoerd op alle gebouwen. Aan de hand van de uitkomsten is bepaald of er maatregelen noodzakelijk zijn aan de buitenschil. Denk hierbij aan toepassen van isolatie, dichtzetten van sparingen of plaatsen isolerende (achterzet) beglazing.

De gebouwen zijn allen specifiek gebouwd voor diverse (praktijk-) onderwijsdoeleinden en zijn derhalve niet goed met elkaar te vergelijken. Zo bevat de Jodenbreestraat veel studio's en theaterzalen, is Oosterdoksade uitgerust met veel ruimtes voorzien van een box in boxconstructie en concertzalen en is Markenplein ingericht met hoge filmopname studio's en speciale werkruimten. Er wordt in deze gebouwen relatief veel elektra verbruikt om de voornoemde ruimten te verlichten en producties uit te voeren. Bij de natuurlijk vervangingsmomenten zullen onder andere veel ruimte en theaterverlichtingsystemen worden omgebouwd naar LED en voorzien van bewegingssensoren.

Lange Termijn Energie Opslag

Het gebouw van de Oosterdoksade (Conservatorium van Amsterdam) is aangesloten op een Lange Termijn Energie Opslagsysteem (LTEO) welke het gehele Oosterdokseiland (ODE) voorziet van warmte en koude. De AHK is hier deels eigenaar van. De piekketels van het systeem worden gestookt op bio-olie. Het systeem reduceert de uitstoot van CO² daarmee met 65%. Daarnaast is innovatieve techniek gebruikt om energie te besparen. T.o.v. van 2018 is er een besparing gerealiseerd van 21% op warmte- en 35,8% op koudeleverantie vanuit het LTEO.

Het gebouw Overhoeksplein maakt voor de levering van koude gebruik van de WKO Overhoeks.

Warmtegebruik van warmtenet

Jodenbreestraat 3 en Markenplein 1 zijn aangesloten op stadsverwarming van Vattenfall. Jodenbreestraat 3 maakt voor gebruik van de douches en warm water ook nog een gebruik van een gasaansluiting. Medio juli 2022 zal ook het gebouw Overhoeksplein worden aangesloten op het stadswarmtenet van Vattenfall/AED. Hiermee zal vanaf de start circa 60% CO₂ minder worden uitgestoten.

Verbruiken 2019 en CO₂-emissie

De totale CO₂-emissie is gerekend over basisjaar 2019 en bedraagt 2.219.117 kg.

	GO (m ²)	BVO NEN 2580 (m ²)	Elektra (kWh)	Gas (m ³)	Warmte (GJ)	Koude (GJ)	PV panelen (kWh)	CO ₂ (kg)
Waterlooplein 211-219	2.142	2.772	86.095	29.794				94.226
Hortusplantsoen 3	3.820	4.454	228.802	36.623			37.318	174.236
Oosterdoksade 151	13.302	16.102	1.282.110		2.807	1.219	70.802	689.290
Markenplein 1	7.789	9.340	689.665		1.477		79.398	359.391
Jodenbreestraat 3	14.961	17.904	743.171	157.569	574		114.782	647.413
Overhoeksplein 2	5.609	6.327	264.763	66.834		201		254.561
Totaal AHK	47.623	56.899	3.294.606	290.820	4.858	1.420	302.300	2.219.117

Energie-opwekking

De locaties Hortusplantsoen, Jodenbreestraat, Markenplein en Oosterdoksade hebben zonnepanelen. Er is totaal 302 MWh opgewekt in 2019. Dat is bijna 9% van het totale verbruik van de AHK. Voor de locatie Overhoeksplein wordt bekeken of deze op korte termijn is te voorzien van zonnepanelen. De AHK levert in vakanties terug aan het netwerk als er op dat moment minder stroom verbruikt wordt dan opgewekt. Alle opgewekte energie wordt door de AHK verbruikt. Op de Jodenbreestraat liggen veruit de meeste zonnepanelen (550) op het dak en deze zijn goed voor 40% van de totale opwekking.

Energietabels per eigendomspand

Voor de gebouwen in eigendom zijn de energieprestaties bepaald. Dit getal wordt vertaald naar een energielabelklasse die aangeeft hoe energiezuinig het gebouw is. Het energielabel wordt berekend op basis van de energieprestatie van de bouwkundige eigenschappen en de gebouwgebonden installaties. De berekening houdt rekening met het gemiddelde Nederlandse klimaat, een gemiddelde bezettingsgraad en gemiddeld gebruikersgedrag.

De energielabelklasse wordt uitgedrukt in de energie-index (EI). Het gebouw kan een energielabelklasse in de schaal G tot en met A krijgen, waarbij A zeer goed is en G slecht. Er zijn energielabels voor alle panden afgegeven. Hieronder wordt per gebouw het label aangegeven:

Academie	Adres	Postcode	Bouwjaar	Energielabel	monument	M2 BVO NEN 2580
Conservatorium van Amsterdam	Oosterdokskade 151	1011 DL	2008	A		16.102
Nederlandse Filmacademie	Markenplein 1	1011 MV	1999	A		9.340
Academie voor Theater en Dans	Jodenbreestraat 3	1011 NG	1996	A		17904
Breitner Academie	Overhoeksplein 2	1031 KS	1936	C		6327
Reinwardt Academie	Hortusplantsoen 1-3	1018 TZ	1896	D	gemeentelijk	4.454
Academie van Bouwkunst	Waterlooplein 211-219	1011 PG	1654	G	rijks	2.772
Totaal AHK						56.899

Het energielabel laat met klassen A++ t/m G zien hoe energiezuinig een gebouw is. Gebouwen met een A++ label zijn het zuinigst. Gebouwen die het minst zuinig zijn krijgen een G-label. Een energiecertificaat is 10 jaar geldig.

De labels op Waterlooplein 211-219 en Hortusplantsoen 1-3 zijn niet voldoende, maar zullen gezien het feit dat het respectievelijk rijks- en gemeentelijke monumenten zijn hoogstwaarschijnlijk niet verder opgewaardeerd kunnen worden. Bouwkundige wijzigingen aan rijks- en gemeentelijke monumenten mogen slechts in uitzonderlijke gevallen worden doorgevoerd. Bij verkoop is er een energielabelplicht.

Energiebeheer- en registratiesysteem (EBS)

Alle locaties (zowel de klein- als grootverbruik) beschikken voor elektra, gas en stadverwarming over slimme meters en worden dagelijks uitgelezen en gemonitord (uitleg proces Enovium/Esight).

Energie Zorg Systeem

De AHK heeft sinds 2012 een volwaardig Energie Zorg Systeem (EZS).

De energiezorg is geborgd in het Energiezorgsysteem (EZS) 2020-2030 van de AHK. De duurzaamheidscoördinator is het aanspreekpunt voor het energiezorgsysteem en alle zaken rondom energie.

In het EZS wordt de organisatorische structuur en verantwoordelijkheidsverdeling bij de AHK beschreven. Hierin worden de onderwerpen: beheersing van de werkzaamheden, opleiding en bewustwording, communicatie energiebeleidsverklaring, doel en taken, documentatie, energiezorgaudits, afwijkingen en maatregelen en de evaluatie van het EZS in het kader van de energiezorg nader uitgewerkt. Ook is er een grafische weergave van de richtlijnen uit de basischeck Energiezorg, taken voor betrokkenen, termijn en verantwoordelijkheidsverdeling in opgenomen.

Jaarlijks wordt via een externe audit middels de BasisCheck Energiezorg bepaald of de activiteiten op het gebied van beheersing van energiegebruik voldoen aan het EZS van de AHK.

Tevens wordt er eenmaal per jaar een Managementreview Duurzaamheid AHK aan alle academie directies ter kennisname en aan het CvB ter ondertekening aangeboden.

Indien noodzakelijk wordt de Energiebeleidsverklaring aangescherpt om de doelstellingen voor het structureel verlagen van het energiegebruik te behalen door gerichte maatregelen in de bedrijfsvoering te nemen.

3. Duurzaamheid en circulariteit

Zowel op het gebied van duurzaamheid als circulariteit wil de AHK stappen nemen om te komen tot een klimaatneutrale omgeving in 2035 voor de studenten en medewerkers.

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar te brengen, aldus de definitie van de VN-commissie Brundtland uit 1987.

Circulariteit gaat ervan uit dat producten van nu de grondstoffen zijn voor later. Na gebruik kunnen producten gedemonteerd worden en de materialen opnieuw worden gebruikt. Circulariteit gaat dus uit van een wereld zonder afval, het tegengaan van de uitputting van grondstoffen en het beperken van klimaatverandering.

Hieronder volgt een opsomming van de visies, doelen en strategieën in alle deelgebieden van duurzaamheid die de AHK wil gaan volgen.

Afval

Algemeen

Visie
Het efficiënt gebruiken van grondstoffen en het verminderen en uiteindelijk elimineren van afvalstromen.
Doel
In 2026 realiseren van 25 procent minder inkoop van primaire grondstoffen (mineralen, fossiel en metalen)
Strategieën
<p>Aandacht besteden aan de kwaliteit van producten en diensten ter maximalisatie van levensduurverlenging.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elk half jaar minstens één onderzoek naar mogelijke opties voor het verlengen levensduur van ingekochte producten en diensten. • Minstens twee keer per jaar levensduur verlengende interventies toepassen in de facilitaire dienstverlening. • Grondstoffenvisie geïntegreerd en geborgd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. • 25% reductie van de inkoop van nieuw meubilair door levensduurverlenging (en eventueel inkoop hergebruikt meubilair).
<p>Ingekochte producten en materialen zo maximaal mogelijk hergebruiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgedankte herbruikbare producten en materialen actief binnen de organisatie aanbieden. • Vier keer per jaar de organisatie informeren over gebruik en aanbod marktplaats Inkoopplatform. • Marktplaats herzien en doorontwikkelen (gebruiksvriendelijk maken). • Stoppen met de aanschaf nieuw meubilair bij verhuizingen of tijdelijke huisvesting.
<p>Gebruik van duurzamere alternatieven voor single use plastics.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een onderzoek naar mogelijke opties voor alternatieven. • Vanaf januari 2022 verbieden verkoop eenmalige verpakking plat water. • Aanbieden van herbruikbare flessen op de AHK.

In alle facilitaire contracten aandacht besteden aan hoe leveranciers bijdragen kunnen leveren aan grondstofmanagementdoelstellingen. <ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks onderdeel van strategisch overleg facilitaire contracten met daarbij concrete doelen.• In elk nieuw contract duurzaamheidsparagraaf over grondstoffenmanagement opnemen.• Elk contract uitzoeken waar leveranciers eigen vrijgekomen afval retour kunnen nemen. Dit bij elke nieuwe aanbesteding in contract zetten waar mogelijk.
Doel
Van alle ingekochte producten en materialen bestaat in 2026 minimaal 25 procent uit gerecyclede grondstoffen.
Strategieën
Optimaal gebruik maken van mogelijkheden inkoop gerecyclede materialen en producten. <ul style="list-style-type: none">• Op de hoogte zijn van ontwikkelingen wet & regelgeving.• Academies stimuleren gerecyclede verpakkingen binnen het cateringcontract af te dwingen.• Bestaande hefboomcontracten, zoals kantoorartikelen, herzien op mogelijk inkoop van gerecyclede producten.• Jaarlijks onderzoek mogelijkheden inkoop van gerecyclede materialen en producten.
Doel
Van alle ingekochte producten en materialen is in 2026 minimaal 75 procent recyclebaar.
Strategieën
Inkopen van zoveel mogelijk monomaterialen. <ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks onderzoek naar ingekochte materialen en producten ter verbetering van inkoop monomaterialen.• Jaarlijks inventarisatie update over ingekochte materialen. Inkoop van conventionele plastic mogelijk vervangen door ander materiaal, bijvoorbeeld duurzame biobased plastics. <ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks onderzoek naar ingekochte plastics en deze indien mogelijk vervangen met alternatief.• Onderzoek naar inzameling en verwerking van biobased plastics.
Doel
In 2026 zijn alle ingekochte producten en materialen waar mogelijk in bezit van een duurzaamheidskenmerk.
Strategieën
Kennis van duurzaamheidskenmerken en op de juiste manier toepassen. <ul style="list-style-type: none">• Inzicht in alle duurzaamheidskenmerken.• Inzicht op grote lijnen in gebruik producten en materialen binnen de diensten AHK. Kennis vergaren over gebruik en inzetten van de duurzaamheidskenmerken op huidige inkoop. Jaarlijks up-to-date blijven van duurzaamheidskenmerken in verhouding met eigen inkoop.

Doel
In 2026 is er 25% reductie op de ecologische voetafdruk van inkoop.
Strategieën
Inkoop van uitsluitend gerecycled papier met laagste milieu-impact.
<ul style="list-style-type: none">• Opnemen in contract Multifunctionals en Drukwerk• Doelstellingen opnemen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid.• Jaarlijks grondstoffenvisie toelichten tijdens inkoopplatform.• Jaarlijks grondstoffenvisie toelichten bij decentrale inkoopafdeling van de academie.
<ul style="list-style-type: none">• Inzicht verkrijgen in duurzamere producten op basis van LCA-cyclus.• Jaarlijks onderzoek naar producten die bijdragen aan recycling.• Jaarlijks onderzoek naar producten die bijdragen aan preventie en hergebruik.
Doel
In 2026 is de gebruiksduur van elektronica binnen de AHK met minstens 25% verlengd.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Binnen een bestaand deelproject wordt invulling gegeven aan deze strategieën.• Het verschaffen van bijproducten die levensduur elektronica verlengen.

Gebruik

De AHK blijkt een diverse groep gebruikers met verschillende achtergronden en opvattingen te zijn. Hoewel de doelgroep duurzaamheid belangrijk vindt, geeft de praktijk aan dat duurzaam handelen hier niet altijd een direct resultaat van is. Veel van het afval is afkomstig van wat gebruikers van buiten de AHK meenemen. Dit maakt het lastig hierop in te spelen. Communicatie is een belangrijk hulpmiddel om gebruik van o.a. koffiebekers en printpapier van studenten en medewerkers te beïnvloeden. Ook is een consistente aanpak op andere gebieden zoals inkoop van belang om als organisatie een goed voorbeeld te geven, en gebruikers optimaal te ondersteunen in het verminderen van hun verbruik. Concreet zijn betreft gebruik de volgende doelstellingen geformuleerd:

Visie
Gebruikers binnen de AHK maken duurzame keuzes voor gebruik van producten, waarbij de levensduur van het product maximaal wordt benut. (Onder gebruik worden de activiteiten die een gebruiker met een product onderneemt voordat hij of zij het product als afval weggooit verstaan).
Doelen
In 2026 25% minder gebruik van verpakkingsmaterialen en disposables van buiten de gebouwen.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Gebiedssamenwerking om gebruikers ook buiten de gebouwen van AHK te stimuleren voor duurzame keuzes voor gebruik van producten.• Samenwerking continueren en optimaliseren Gemeente Amsterdam.• Samenwerking met de Knowledge Mile.• Samenwerking met bedrijven rondom de diverse gebouwen (NS, Ahold etc.).• Communicatiecampagne om gebruiker te informeren voor gebruik keuze buiten de AHK• Jaarlijks kwantitatief onderzoek om impact van campagnes zichtbaar te maken.

Inzameling

Het is van belang door middel van een effectieve inzamelwijze afval zo schoon mogelijk in te zamelen. Uit onderzoek zijn diverse richtlijnen naar voren gekomen die uniform in een programma van eisen moeten worden verwerkt. Richtlijnen voor de plaatsing en het uiterlijk van de bakken worden hierin opgenomen. Verder is het belangrijk een goed plan van aanpak op te stellen om het inzamelproces aan te passen op de grondstoffenvisie en betrokkenen hierin mee te nemen. Het inzamelen van afval vormt een cruciale stap om verwerking van afval mogelijk te maken en stappen als monitoring, grove nascheiding en het informeren van gebruikers dienen hiervoor toegevoegd te worden aan het proces. Concreet zijn hiervoor de volgende doelen gesteld:

Visie
Een systeem met zo laag mogelijke milieu-impact waarmee een hoogwaardige afvalfractie wordt ingezameld en gemonitord voor maximaal te behalen verwerking tot grondstof.
Doelen
In 2026 ligt het vervuilingpercentage van alle ingezamelde soorten afval/ fracties onder het afkeurpercentage van de verwerker.
Strategieën
Afvalbakken/stations die afvalscheiding stimuleren. <ul style="list-style-type: none">• In 2022 zijn er uniforme informatie- en communicatie-uitingen bij desbetreffende inzamelingsystemen die aansluiten op de doelgroep.• Herinvesteren in het creëren van degelijke, robuuste en gebruiksvriendelijke inzamelingsystemen.• Monitoringsysteem dat periodiek resultaten weergeeft over scheidingsgedrag als communicatiemiddel naar gebruikers
Uniform gebruik van afvalstations afgestemd op logistieke routes, type ruimtes, populatie en flexibiliteit. <ul style="list-style-type: none">• De richtlijnen voor afvalstations zelf, plaatsing en gebruik worden opgenomen in het programma van eisen.• In 2021 een blauwdruk vanuit onderzoek voor plaatsing afvalstations voor optimale inzameling.• In 2022 het verwijderen van kleine persoonlijke inzamelingsystemen.• In 2022 volledige uitrol modulaire inzamelingsystemen.
Inzamelingsystemen die het ophalen van ingezamelde stromen optimaal ondersteunen. <ul style="list-style-type: none">• Inzamelkarren die de door ons gewenste scheiding ondersteunen (door middel van b.v. kleuren).• Ergonomische oplossingen voor medewerkers die de stromen inzamelen.• Inzamelkarren afgestemd op de- en centrale afval distributie ruimtes.• Inzamelkarren en systemen die de efficiency en effectiviteit borgen voor het proces.
Nascheiding waar mogelijk op de- en centrale afval distributie ruimtes. <ul style="list-style-type: none">• In 2021 onderzoeken mogelijkheid na-scheiding op locatie(s).• Inzetten van medewerkers van sociale leer-werkbedrijven.• Ruimtes inrichten waar nascheiding mogelijk is.• Technologie en innovatie toepassen waar mogelijk.
Faciliteren van universele inzamelingsystemen voor specifieke afvalstromen voor gebruikers (batterij, lampen etc.) <ul style="list-style-type: none">• Inventariseren stromen voor inzamelen bij centrale plekken in betreffende gebouw.• Realiseren inzamelssystemen bij betreffende centrale plekken.• Communiceren en evalueren betreffende stromen.

<ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks afstemmen behoefte op inzameling stromen.
Doelen
In 2026 een reductie van 75 procent van gebruik plastic afvalzakken.
Strategieën
Verminderen van plastic afvalzakken veroorzaakt door inzamelsystemen. <ul style="list-style-type: none">• Onderzoek gebruik naar alternatieve zakken of überhaupt gebruik zonder zakken.• Onderzoek gebruik wasstraat voor de kleinere inzamelsystemen.• Verwijderen van persoonlijke inzamelsystemen.• Onderzoek naar koppeling slimme afvalbak met een systeem (b.v. TOPDESK) om de frequentie optimaal af te stemmen.

Logistiek

Onder logistiek wordt het afleveren van afval verstaan van een centrale of decentrale afvaldistributieruimte tot en met de aflevering van het afval bij een afvalverwerker. Onder logistiek worden ook de inzamelmiddelen verstaan waarin het afval vervoerd en opgeslagen wordt.

Zoals uit analyse blijkt, is de inrichting van de logistieke fase afhankelijk van kwaliteit van de afvalstromen, de mogelijkheden op de verschillende locaties en de afspraken met de verwerkers van het afval. In de laatste fase dat het afval in handen van de AHK is, kan kwaliteitsverbetering plaatsvinden door nascheiding. Goed uitgevoerd kan dit de afkeur van afvalstromen fors reduceren. Voor de interne inrichting vraagt dit maatwerk per gebouw. De (de)centrale afvalinzamelingruimtes spelen hierin een centrale rol. Uitdagend zijn hierbij de vele externe ontwikkelingen die mede bepalen welke keuzes gemaakt moeten worden in logistiek en de logistieke partners. In de toekomst zullen er meer mogelijkheden komen door de intensivering van de samenwerking binnen een gebied (bijv. in de binnenstad en Overhoeks). Het maken van flexibele afspraken is dan ook noodzakelijk om de toekomstige, sterk veranderende, doelstellingen te halen.

Visie
Emissievrije logistiek, rekening houdend met de impact op de omgeving en met zo min mogelijk vervoersbewegingen.
Doelen
In 2026 wordt uitsluitend gebruik gemaakt van zero emissie transportmiddelen voor het ophalen van afval van de AHK.
Strategieën
Gebruikmaken van zero emissie transportmiddelen voor het ophalen afval van de AHK. <ul style="list-style-type: none">• Vanaf 2022 gebruikmaken van voertuigen met de Europese emissiestandaard van minimaal 5.• Samenwerking met Gemeente Amsterdam voor afstemming 'Uitvoeringsprogramma afval en grondstoffen 2020-2025'.• Vanaf 2022 transitieplan uitzetten in samenwerking met contractpartner.• Onderzoek naar alternatieve mogelijkheden voor emissievrij vervoer zoals vervoer over water (in samenwerking met Gemeente Amsterdam en UvA).
Doelen
In 2026 zijn de vervoersbewegingen optimaal afgestemd op zo min mogelijk impact op de omgeving.

Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Gebruik maken van samenwerking omliggende gebieden voor duurzame afvallogistiek.• Samenwerking continueren en optimaliseren met Gemeente Amsterdam.• Toevoegen flexibiliteit aan contract voor mogelijk samenwerking.• Mogelijkheden onderzoek voor 'White Labeling' met andere organisaties in de omgeving.
<ul style="list-style-type: none">• Optimaal inzetten van inzamelsystemen in afval distributieruimtes om vervoersbewegingen af te stemmen op zo min mogelijk impact op de omgeving.• In 2022 zoveel mogelijk locaties voorzien van perscontainers (PMD & rest en indien zinvol karton).• In 2022 zijn alle mogelijke inzamelmiddelen voorzien van slimme systemen die wegen, signaal geven bij vol of storing.• Mogelijkheid bieden om elke monostroom op elke locatie in te zamelen.
Mogelijk gebruik van centrale hub van de UvA. <ul style="list-style-type: none">• In 2021 onderzoek(en) starten voor slimme retourlogistiek met één of twee leverancier(s).• In 2022 vanuit onderzoek pilot uitvoeren met betreffende leverancier.

Verwerking

Het belang van duurzame afvalverwerking is groot. Echter zorgt deze urgentie er niet direct voor dat mogelijkheden hierin optimaal benut worden. In de visie wordt duidelijk hoe de AHK dit probleem wenst aan te pakken.

Visie
Afgedankte producten en materialen worden zo hoogwaardig en lokaal mogelijk verwerkt en zo hoogwaardig en lokaal mogelijk her-ingezet in de maatschappij.
Doelen
In 2026 is minimaal 70% van het ingezamelde afval her-ingezet als grondstof.
Strategieën
Opschaling van bundelen afvalstromen met gelijksoortige organisatie die het effect van circulaire innovaties vergroten. <ul style="list-style-type: none">• Samenwerking met Gemeente Amsterdam• Samenwerking met Rijksoverheid• Samenwerking met Universiteiten en Hogescholen Grootschalige efficiëntie in materiële productieprocessen in balans brengen met kleinschalige maatschappelijke effectiviteit, rekening houdend met specifieke lokale omstandigheden. Continue inzicht en kennis in de actuele marktontwikkelingen voor bijstelling van gekozen aanpak Contractmanagement is continue op de hoogte van marktontwikkelingen door onderzoek, benchmark, artikelen en gesprekken markt. <ul style="list-style-type: none">• Nauw betrokken bij ontwikkelingen Rijksoverheid.• Gebruik van flexibiliteit van het contract.• Jaarlijks monitoring en bijsturing van contract op strategisch niveau. Optimaal gebruik van innovatieve sorteer- en verwerkingsinstallaties die doelstellingen ondersteunen.
Doelen

In 2022 is er een monitoringsysteem dat maximaal inzicht en transparantie geeft over input en output cijfers (kilo's, co2 uitstoot, vervoersbewegingen, recycling, herbestemming, foutmarge).
Strategieën
Contracteren van transparante verwerkingsbedrijven die data aanleveren die inzicht geven in verwerking en afkeurpercentages. <ul style="list-style-type: none">• Afvalbeheersysteem opzetten en in stand houden om de hergebruikdoelstellingen van verpakkingen te behalen.• Optimale partnership met gecontracteerde verwerkersorganisatie en recyclers.• Data vergelijken met andere gelijksoortige organisaties.• Inzicht in huidige verbruikte verwerkingstechnieken en het verbrandingspercentage.
Doelen
In 2022 is de verwerking van stromen is zo lokaal mogelijk rekening houdend met hoogwaardige kwaliteit.
Strategieën
Ondersteunen van lokale initiatieven die bijdragen aan een circulaire economie. <ul style="list-style-type: none">• Inzetten van flexibiliteit binnen contracten met afvalverwerkers en logistieke partners.

Voedselconsumptie

Visie
Als hogeschool hebben wij verantwoordelijkheid om goed te zorgen voor de gebruikers. Dit betekent o.a. goed eten serveren. Vlees zorgt voor meer CO ² -uitstoot dan vegetarische alternatieven. Dit is de belangrijkste reden voor de AHK om vleesconsumptie te beperken tot een minimum. Door het opnemen van meer lokaal geproduceerde producten en verminderen van genuttigde dierlijke producten kan een groot deel van de CO ² -uitstoot worden gereduceerd.
Doelen
Het einddoel in 2030 zal zijn: 100% duurzaam, 0% verspilling.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Caters hebben de opdracht om hun catering te “verduurzamen” naar 80 - 100 % vegetarische producten vanaf 2022;• Caters leveren voor evenementen en vergaderingen volledig vegetarisch, waarbij de mogelijkheid bestaat om een niet vegetarische bestelling te plaatsen (dus “vegetarisch tenzij”) vanaf 2022;• Vegetarisch assortiment voedsel verhogen naar 100% in 2030;• Lokaal voedsel inkopen (Beemster, Twiske en Broek in Waterland), waardoor energie voor transport en opslag wordt bespaard;• Informeren studenten en werknemers en organiseren van workshops;• Informatie (lezingen, posters) over de impact van voedsel op de CO² -voetafdruk.

Water

Visie
Door beperkte gebruik van drinkwater in de gebouwen van de AHK is de invloed op de CO ² -voetafdruk nagenoeg nul. Toch wil de AHK in de toekomst nog minder drinkwater gaan gebruiken.
Doelen

De doelstelling is om het watergebruik terug te brengen met 10% in 2025.

Strategieën

- Vooral op gebied van laagwaardige toepassing, zoals het doorspoelen van toiletten kan winst behaald worden. Voor het behalen van deze doelstelling zal eerst een waterbesparingsonderzoek uitgevoerd worden. In dit onderzoek zal er aandacht zijn voor de mogelijkheid van hemelwateropvang en door algen gezuiverd afvalwater. De uitkomsten zullen gewogen worden, wat zal resulteren in doelstellingen die onderdeel gaan uitmaken van het plan van aanpak.
- Communicatie m.b.t. hoe zuinig om te gaan met drinkwater
- Informatie (lezingen, posters) over de impact van verbruik van water op de CO² -voetafdruk.

Energie

Visie

In het onderwijs worden apparatuur en leermiddelen ingezet voor onderwijsdoeleinden. De AHK kan bijdragen aan haar energieverbruik door bijvoorbeeld zelf energie op te wekken met zonnepanelen. Momenteel wordt 10% van het gebruik opgewekt door zonnepanelen.

Doelen

Volledig CO² neutraal in 2035

Strategieën

- De inkoop van groene energie zal voorlopig vooralsnog noodzakelijk blijven. Energie (gas en elektra) wordt ingekocht middels een Europese aanbesteding door Hellemans consultancy in een collectief voor een groot aantal scholen. Het volgen van de markt het vastleggen van tarieven op zo gunstig mogelijke momenten zal uiteindelijk voor 90% het tarief voor het volgende jaar bepalen. Ieder jaar van het contract gekeken wordt naar gunstige momenten en het totale volume in delen vastgezet kan worden voor het volgende jaar en verder. Steeds in het jaar voorafgaand aan het leveringsjaar zijn de tarieven voor het leveringsjaar bekend. Indien de tarieven voor de drie komende jaren ook gunstig zijn, kunnen die ook vastgezet worden.
- Er wordt standaard via het contract 17,5 % groene elektra ingekocht. De resterende 82,5 % wordt middels groencertificaten Nederlandse wind vergoend. Ook wordt er 100% groen gas ingekocht. Dit zal gehandhaafd blijven totdat de AHK volledig CO² neutraal is.

Mobiliteit

Woonwerkverkeer

Visie

Onze medewerkers en studenten komen per fiets of met het openbaar vervoer naar de locaties in het centrum van Amsterdam. De AHK heeft geen eigen parkeerplekken en dienstauto's. Derhalve zal er in het kader van deze mobiliteit nagenoeg geen emissievoordeel te behalen zijn in de toekomst. We signaleren echter kansen voor het gebruik van de fiets en e-bike. Door hierop in te spelen kan er wellicht minder gebruik gemaakt worden van openbaar vervoer.

Doelen

Volledig emissievrij reizen naar en tussen de gebouwen van de AHK in 2030.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• De AHK wil graag het woon-werkverkeer per fiets stimuleren. Daarom bestaat voor medewerkers met een dienstverband bij de AHK de mogelijkheid om via de AHK een (elektrische) fiets aan te schaffen met aanzienlijk fiscaal voordeel.• Aanleg fietsparkeerplekken met laadmogelijkheid.• De AHK beschikt over dienstfietsen die gebruikt kunnen worden door medewerkers voor vervoer tussen de academies. De locaties zijn ook wandelend onderling goed bereikbaar.• Informeren studenten en werknemers over gebruik van koolstofverbrandende vervoersmiddelen.• Informatie (lezingen, posters) over de impact van voedsel op de CO² -voetafdruk.

Dienstreizen

Visie
De zakelijke vluchten hebben een aanzienlijke impact op emissies. Het aantal gevlogen kilometers zal moeten worden teruggedrongen. Het aantal gevlogen km voor bestemmingen > 700 km was 2.169.442 km in 2019. Dit is omgerekend een uitstoot van 390.500 kg CO ² .
Doelen
Volledig emissievrij reizen van en naar buitenlandse bestemmingen in 2030.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Gedragscode aanpassen: alleen vliegen wanneer echt nodig en wanneer het bijdraagt aan een betere wereld;• Verplicht stellen van reizen per trein tot 700 km afstand;• In de toekomst: alle gemaakte vluchten met duurzame vliegtuigen;• Daarnaast wordt voorgesteld dat de AHK verplicht gebruik maakt van CO²-compensatie voor vliegvluchten (KLM CO²-zero / carbonkiller.org / treesforall.nl).• Voor dienstreizen die verder dan 700 km vanaf de hoofdstad verwijderd zijn zal de richtlijn vanaf 2022 zijn dat er in plaats van gevlogen met de trein moet worden gereisd.• Informeren studenten en werknemers;• Informatie (lezingen, posters) over de impact van vliegen op de CO²-voetafdruk.

Elektrische apparatuur

Visie
Elektrische apparatuur als ICT-hardware en audiovisuele apparatuur zorgen wereldwijd voor een flinke hoeveelheid afval. Dit kan aanzienlijk verminderd worden wanneer anders omgegaan wordt met deze middelen.
Doelen
De AHK heeft reeds apparatuur in gebruik die voor een deel circulair is. Binnen 4 jaar wordt alle apparatuur geëvalueerd en voorzien van een label. Ook zal in dit kader gekeken worden of een langere gebruiksduur van de (energiezuinige) apparatuur tot de mogelijkheden behoort. In 2026 is de gebruiksduur van elektronica binnen de AHK met minstens 25% verlengd.
Strategieën

- Bij iedere aanbesteding/aankoop dient gekeken te worden naar energiezuinigheid van betreffende product en dient het energiezuinigste product te worden aangeschaft
- Alle elektrische apparatuur wordt geëvalueerd en op een natuurlijk vervangingsmoment mogelijk vervangen door een circulaire oplossing.
- De gebruiksduur van de apparatuur wordt verlengd met 1 jaar door de afschrijvingstermijnen hiervan te verlengen.

Meubilair

Visie

Om tot en met 2030 te zorgen voor vermindering van het primair grondstofverbruik zal beter gebruik gemaakt moeten worden van hernieuwbare materialen en dient bestaand meubilair zoveel als mogelijk hergebruikt te worden.

Doelen

Vóór 2030 wordt meubilair op natuurlijk momenten en indien daadwerkelijk noodzakelijk vervangen voor milieuvriendelijkere varianten.

Strategieën

- Als voorbeeld zijn meubels in de huidige tijd veelal voorzien van niet hernieuwbaar melanine. Nieuw meubilair kan voorzien worden van tafelbladen gemaakt van hout van snelgroeiende houtsoorten waarmee het gebruik van melanine wordt voorkomen.
- Nieuw aan te schaffen meubilair is tweedehands
- Afvoer van meubilair geschied door een circulair ingerichte verwerker.
- Meubilair wordt bij vervanging /afvoer eerst aangeboden via de AHK (interne) marktplaats

Bouwmaterialen

Visie

Bouwprojecten gebruiken veel nieuwe materialen, dit is ongewenst in een circulaire economie. Om zeker te stellen dat in de toekomst meer gebruik gemaakt wordt van circulaire materialen is het van belang om hier beleid voor uit te werken en te implementeren.

Doelen

Er wordt bij alle bouwprojecten als eis gesteld dat men circulair werkt in 2022.

Strategieën

Als voorbeeld kan gedacht worden aan hergebruik van kabelgoten, circulaire kozijnen, beton dat gemaakt is uit oud beton en circulaire verlichtingsarmaturen. Op het moment dat gebruik van nieuwe materialen onvermijdelijk blijkt dienen deze materialen dusdanig gekozen te worden dat deze na gebruik, conform de beginselen van de circulaire economie, eenvoudig teruggewonnen en elders opnieuw gebruikt kunnen worden.

Beplanting en biodiversiteit

Visie

Biodiversiteit is een hot topic. Bijen en hommels nemen in aantallen af en vlinders worden zelden meer gezien in de bebouwde omgeving. Door beplanting aan te brengen om en op de gebouwen wordt de biodiversiteit vergroot.

Doelen
Er wordt gestreefd naar 15% groene gevels en geveltuinen in 2024
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">Huisvesting en beheer legt geveltuinen en groene gevels aan i.s.m. Gemeente.

Gezond klimaat

Visie
Een gezond klimaat op de werkplek is belangrijk om medewerkers en studenten optimaal te laten presteren. Het versterkt de uitstraling van het gebouw en draagt bij aan een prettige leer- en werkomgeving. De gebieden rondom de gevels en op de daken zijn in ontwikkeling. Door deze realisatie komt er meer groen in de directe omgeving van de academies. Ook in de gebouwen kan het werkklimaat verbeterd worden door meer groen te plaatsen en beter te ventileren.
Doelen
Vóór 2026 worden op zoveel mogelijke werkplekken van studenten en medewerkers planten geplaatst.
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">Er wordt een inventarisatie per gebouw gemaakt waar planten geplaatst kunnen worden.Academies en Servicebureau plaatsen planten

Circulair inkopen

Visie
Circulair inkopen veronderstelt een andere, meer functionele kijk op de behoefte, waarbij de prestatie vaak centraal staat en waardoor er anders wordt gekeken naar het begrip 'eigendom'. Andere verdienmodellen zoals product-als-dienstaanbiedingen (zoals wij reeds doen met onze printers) of koop-terugkoopafspraken helpen daarbij. De AHK heeft zich verplicht om zoveel mogelijk duurzaam in te kopen. Dat betekent dat de AHK inmiddels bij al haar aanbestedingstrajecten expliciet rekening houdt met duurzaamheidscriteria. Deze criteria zijn terug te vinden in de Maatschappelijk Verantwoord Inkopen-criteriatool: MVI-criteria
Doelen
De AHK zal met haar inkoopbeleid invulling geven aan haar voorbeeldrol en in ieder geval aantoonbaar een bijdrage leveren aan het behalen van de doelstellingen voor een klimaatneutrale (uiteindelijk energieneutrale) AHK in 2035 en een circulaire economie.
Strategieën
Bij het inkopen neemt de AHK de aspecten met betrekking tot duurzaam inkopen in acht. Dit komt o.a. tot uitdrukking door: <ul style="list-style-type: none">Bij de product- en marktanalyse inventariseert AHK welke werken, leveringen of diensten rekening houden met duurzaamheid;In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden duurzaamheidscriteria opgenomen;De AHK past digitale middelen bij de inkoop toe waar mogelijk;De AHK zal de aangeboden duurzame oplossingen monitoren. Op deze wijze kan zij een duurzame oplossing inbedden in de eigen organisatie van de AHK en haar werkwijze.

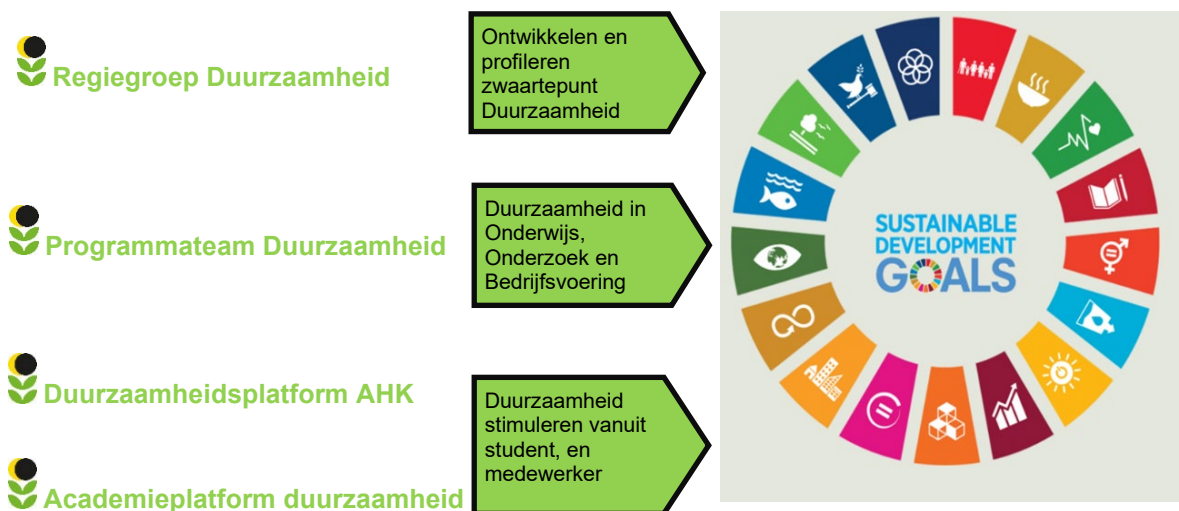
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Visie
<p>De AHK wil alleen met ondernemers zakendoen, die aantoonbaar maatschappelijk verantwoord ondernemen. De AHK heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving, omdat we ons inspannen voor een social return verplichting. De grote verscheidenheid aan faciliteiten en diensten en het dagelijkse gebruik ervan, maken dat er tijdens de aanbesteding kansen liggen om een grote impact te hebben en kan door de grote zichtbaarheid voor medewerkers bijdragen aan bewustwording. De AHK hanteert bij haar inkopen derhalve de meest recente MVI-criteria.</p>
Doelen
<p>Bij alle aanbestedingen - die zich hiervoor lenen - verlangt AHK een social return verplichting van minimaal 2% bij het verstrekken van een opdracht.</p> <p>In bepaalde situaties is het niet mogelijk of wenselijk om social return toe te passen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indien door social return verdringing zou optreden;• Indien door de aard van het werk er geen geschikt aanbod op de regionale arbeidsmarkt voorhanden is;• Indien door lokale en regionale arbeidsmarktkenmerken er geen match tussen vraag en aanbod is;• Indien de toepassing van social return disproportionele inspanningen of kosten met zich meebrengt. <p>Daarnaast worden werken, leveringen en/of diensten geweerd die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon/leefbaar inkomen) tot stand komen of zijn gekomen.</p>
Strategieën
<ul style="list-style-type: none">• Bij de product- en marktanalyse inventariseert AHK welke werken, leveringen of diensten rekening houden met MVI;• In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden standaard MVI-criteria opgenomen;• De AHK zal de aangeboden MVI-oplossingen monitoren. Op deze wijze kan zij een deze oplossing inbedden in de eigen organisatie van de AHK en haar werkwijze.• social return verplichting van minimaal 2% bij het verstrekken van een opdracht standaard opvoeren bij de eisen aan een dienst of product.

4. Governance

Om succesvolle implementatie van de gedefinieerde verduurzamingsprojecten, conform de tijdslijn in de routekaart, te kunnen borgen is de governance van het verduurzamingsbeleid en de bijbehorende projecten essentieel. Dit hoofdstuk omschrijft een werkwijze voor de governance van de projecten in het verduurzamingsbeleid van de AHK.

Binnen de AHK zijn er vier partijen actief bezig met het verduurzamen van de hogeschool. Zij streven naar een onderwijsgemeenschap waarbij studenten en medewerkers samen werken aan een economische, ecologische en sociale duurzame toekomst met de 17 sustainable development goals van de VN als uitgangspunt.

Regiegroep Duurzaamheid

De regiegroep Duurzaamheid AHK bestaat uit onder andere het College van Bestuur en alle directeuren. De regiegroep ontwikkelt en profileert duurzaamheid als zwaartepunt binnen de ambities van Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en werkt op strategisch niveau.

Programmteam Duurzaamheid

Het Programmteam Duurzaamheid werkt op uitvoerend niveau aan het vergroten van duurzaamheid in het onderzoek, onderwijs en de diensten van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en bestaat onder andere uit medewerkers van de academies en de diverse diensten SB. Het duurzaamheidsplatform kan fungeren als klankbord voor het Programmteam.

Er zijn binnen de AHK twee programmadeelteams samengesteld:

- **Onderwijs en Onderzoek**
Het deelteam Duurzaam Onderwijs en Onderzoek (DOO) koppelt duurzaamheidsvraagstukken aan het onderwijs. Je kunt hierbij denken aan het opstellen van de duurzame minors, workshops verzorgen over de SDG's, een duurzaam tintje geven aan de aanbestedingen en gesprekken met opleidingscommissies. Het deelteam zal bestaan uit docenten, lectoren en medewerkers van de diensten Onderwijs en Onderzoek.

en

- **Bedrijfsvoering**

Het deelteam Duurzame Bedrijfsvoering (DB) koppelt duurzaamheidsvraagstukken aan de facilitaire processen en huisvesting van de academies en diensten van de AHK. Het deelteam zal bestaan uit medewerkers van de academies en diensten van het Servicebureau.

Duurzaamheidsplatform AHK

In 2012 is een [Duurzaamheidsplatform \(DZP\)](#) opgericht bestaande uit medewerkers en studenten met als doel het vergroten van het bewustzijn rond duurzaamheid onder studenten en medewerkers. Het Duurzaamheidsplatform werkt vanuit een student- en medewerkers gedreven gerichte aanpak. Het Duurzaamheidsplatform AHK bestaat uit zes studenten en zes medewerkers, waaronder docenten, van de diverse academies.

De studenten worden als klankbord toegevoegd aan een Programmateam met een eigen aandachtsgebied. Een specialist uit het Programmateam zal de bijeenkomsten initiëren. Het Duurzaamheidsplatform heeft als hoofdtaak het vergroten van het bewustzijn en communiceren van de activiteiten rond het thema duurzaamheid.

Het Duurzaamheidsplatform wordt geleid door de Duurzaamheidscoördinator en ondersteunt het Programmateam Duurzaamheid in het activeren, begeleiden en faciliteren van duurzaamheid binnen de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en heeft verantwoordelijkheid over het budget. Het Duurzaamheidsplatform valt hiërarchisch binnen de dienst CA&I. De deelteams rapporteren over de voortgang aan het Duurzaamheidsplatform.

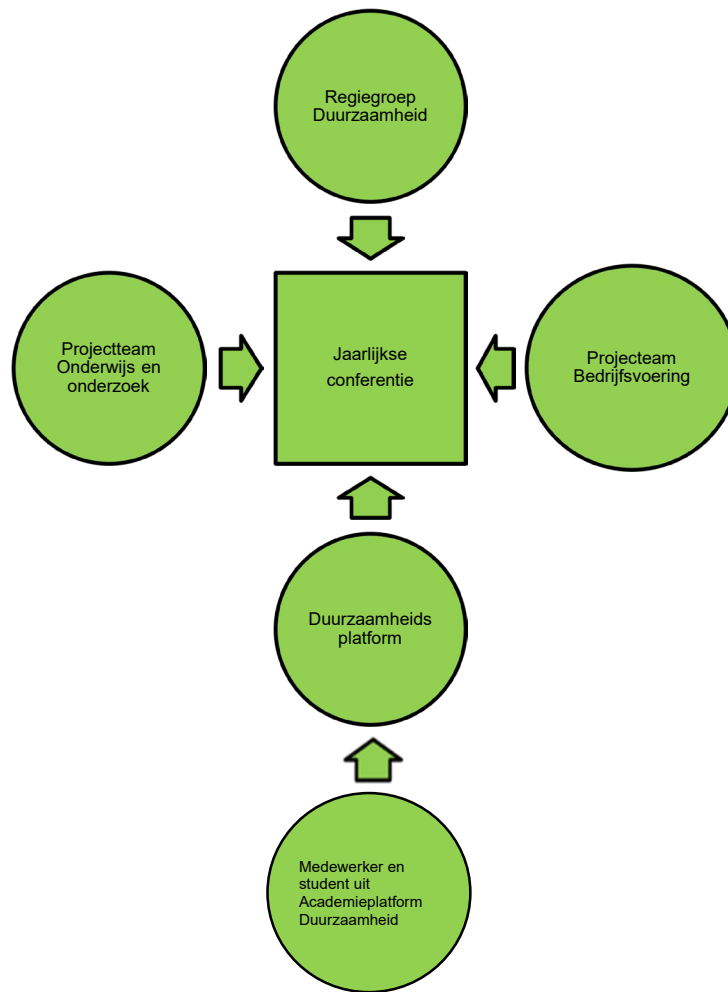
Het Programmateam en het Duurzaamheidsplatform stimuleren en ondersteunen daarnaast projecten van medewerkers en medestudenten. Ook kunnen duurzame initiatieven van studenten, medewerkers en alumni hier worden ingediend.

Academieplatform Duurzaamheid

Iedere academie heeft een eigen Academieplatform Duurzaamheid, dat bestaat uit medewerkers en studenten. Het Academieplatform acteert in opdracht van de Directie in het activeren, begeleiden en faciliteren van duurzaamheid binnen de Academie. Tevens stimuleert en ondersteunt zij daarnaast projecten van medewerkers en medestudenten en overlegt hierover met de Directie. Per academie zullen één student en één medewerker zitting hebben in Duurzaamheidsplatform AHK.

Jaarlijkse Conferentie Duurzaamheid

Er zal een jaarlijkse conferentie Duurzaamheid worden geïnitieerd waarbij alle bovengenoemde partijen worden uitgenodigd hun input te leveren en waarbij kennis wordt uitgewisseld.

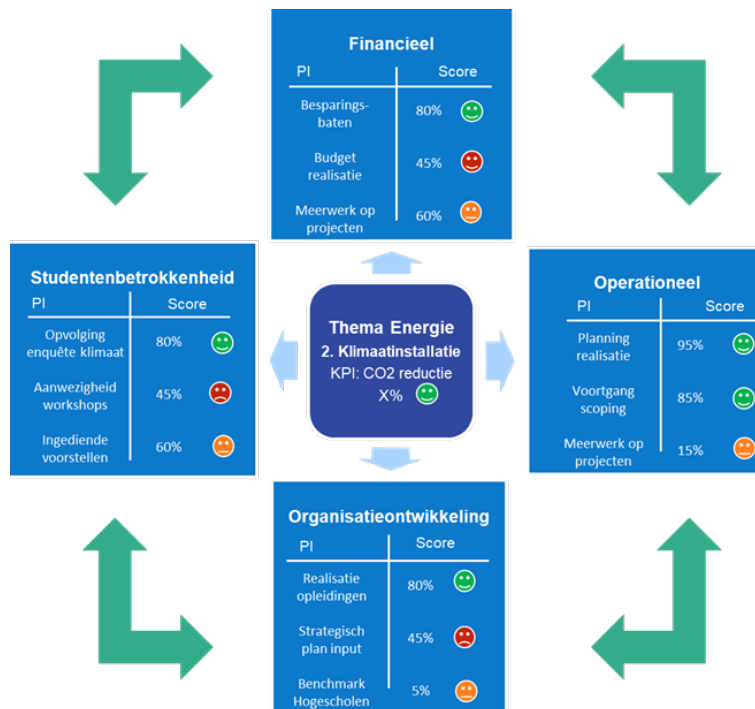

5. Kritieke Prestatie Indicatoren

Het managen van de verduurzamingsprojecten is een belangrijke taak die nodig is om de beoogde doelstellingen te behalen. Daarom is het van belang om de voortgang van projecten op passende wijze te bewaken. Een veelgebruikte methode hiervoor is de Balance Scorecard, ontwikkeld door Kaplan & Norton (2005). Hoewel van origine een methodiek gericht op marketingstrategie, is deze aanpak ook toepasbaar op het managen van verduurzamingsprojecten. De essentie van de Balanced Scorecard methodiek is om projecten niet alleen te evalueren op het directe (financieel) resultaat, maar ruimte te bieden voor verschillende doelstellingen en/of prestatie indicatoren per project.

De kracht van dit model, in combinatie met de verduurzamingsroutekaart, is dat een Balanced Scorecard de visie en ambities van de organisatie als uitgangspunt neemt en men deze vervolgens doorvertaalt naar prestatie indicatoren voor de projecten. Op deze wijze kan worden afgewogen of per thema of zelfs op project niveau een andere verdeling aan evaluatiefactoren wordt gebruikt om het project op te bewaken. Naast deze keuze voor indicatoren kan ook een weging worden bepaald per factor, afhankelijk van het belang dat de organisatie hecht aan de betreffende indicator. Gezamenlijk vormt dit een gewogen (gebalanceerd) governance framework waarbij de voortgang van ieder project wordt bewaakt op een wijze die direct bijdraagt aan de doelstellingen per thema.

Hieronder is een mogelijke opzet van een scorecard voor een specifiek thema en is als voorbeeld opgesteld. Dit figuur geeft de relaties aan die binnen verduurzamingsprojecten kunnen spelen en voor de AHK van belang kunnen zijn voor het succesvol implementeren van de projecten.

6. Literatuurlijst en bronnen

- Circulaire Economie Nederland (z.j.), Programma 'Nederland Circulair in 2050';
- Dipowirono, E. Elling, W. en Kasbergen, D. (2020), Duurzaam inkopen op operationeel niveau;
- Dullemond, E. (2020), Veranderbereidheid bij de medewerkers van de Universiteit van Amsterdam;
- Eijk, F. van der (2021), De wet van pet;
- EPPA (2021), Single use vs multiple use;
- Europese Commissie (2021), EU-aanpak van duurzame ontwikkeling;
- Europa-Nu (2018), Klimaatconferentie Parijs 2015 (COP21);
- Europees Parlement (2019), Europees Parlement verbiedt wegwerpplastic vanaf 2021;
- Gemeente Amsterdam (2020), Nieuw Amsterdams Klimaat;
- Goudsmith, M. (2019), Nieuwsbrief Afvalzorg en Grondstoffenmanagement Juli 2019 (nr. 12);
- Goudsmith, M. (2020), Nieuwsbrief Afvalzorg en Grondstoffenmanagement December 2020 (nr. 15);
- Hoog J. de, J. Bok, J. Buursma, S. Rood, (2021), Grondstoffenvisie UvA/HvA;
- Husson, E. (2020), Circulair verpakken - waar begin je?;
- Ilah Rubio, A. (2019), Gemeenten worstelen met inzamelen: afval vooraf scheiden of toch niet?;
- Kaplan Norton, (2015), Balanced score card;
- Klimaatakkoord, (2020);
- Milieucentraal (z.j.a), Bioplastic en Milieu-impact van verpakkingen;
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu & Ministerie van Economische Zaken (2016), Nederland circulair in 2050;
- Ministerie van I en W (2017), Landelijk afvalbeheerplan 2017 – 2029 (tweede wijziging);
- Nassar, F. (2020, Toekomstscenario's voor een waardeketen voor koffiebekers;
- Nrc-nl, Hoe werkt bodemasopwerking?;
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2019), Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2020), R-ladder meet circulariteit;
- Rijksoverheid. (2020), Besluit maatregelen kunststof drankflessen;
- Rijksoverheid (z.j.b.) Nederland circulair in 2050;
- Van de Keuken, T. (Producent) (2021), De vuilnisman. Nederland: KRO-NCRV;

Van Zoelen, B. (2020), Amsterdam stopt met gescheiden inzameling plastic afval;

Vries, de., Chvalsovsky, I. & Bosman, L. (2019), Waste no waste;

Vos, N., Mooij, E. & Kleinherenbrink, E. (2019), Reduction of disposable coffee cup use at the University of Amsterdam;

WUR (2020), Composteerbare plastics breken snel genoeg af in de huidige Nederlandse GFT-afvalverwerking;

WUR (2021), Gerecycled plastic goed genoeg als grondstof, doorbraak blijft uit.